

Styret i HEGRA SPAREBANK
Kjøpmannsgata 7A
7500 Stjørdal

VÅR REFERANSE
23/1913

DERES REFERANSE

DATO
24.11.2023

Tilsynsrapport

1. INNLEDNING

Rapporten oppsummerer det dokumentbaserte tilsynet i Hegra Sparebank ("banken") 1. juni 2023. Formålet med tilsynet var å rette særskilt oppmerksomhet mot beslutningsgrunnlaget i bankens kredittsaker på bedriftsmarkedet (BM), bruken av risikovekter og anvendelsen av IFRS 9-regelverket.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 7. juli 2023 og styrets svarbrev datert 1. september 2023.

Finanstilsynet har følgende merknader etter tilsynet:

2. INNVILGELSE AV KREDITT – BM

Det følger av finansforetaksloven § 8-6 annet ledd at styret skal fastsette retningslinjer for virksomheten. Styret skal overvåke og styre finansforetakets samlede risiko og jevnlig vurdere om finansforetakets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten. Foretaket skal til enhver tid skal ha oversikt over, og med jevne mellomrom vurdere, hvilke enkelte risikoer og samlet risiko som er knyttet til virksomheten, jf. § 13-6.

Av CRR/CRD IV-forskriften § 35 første ledd fremgår det at styret skal godkjenne og regelmessig vurdere retningslinjer for å påta foretaket risikoer og for å identifisere, styre, overvåke og kontrollere risikoer som foretaket er eller kan bli eksponert for, herunder risikoer knyttet til makroøkonomiske forhold. Videre fremgår det av § 36 annet ledd at kredittporteføljene skal diversifiseres i samsvar med foretakets markedsmålsetning og overordnede kredittstrategi.

Finanstilsynets forventninger til foretakenes strategi, retningslinjer og rammer for virksomheten fremgår av Finanstilsynets modul for kredittrisiko¹ punkt 2. Finanstilsynets forventninger til bankens kredittvurderings- og bevilgningsprosesser fremgår av punkt 4, mens overvåking og rapportering av kredittrisiko fremgår av punkt 5. Det vises for øvrig til EBA Guidelines on loan origination and monitoring² punkt 5, 6 og 9.

¹ [Modul for styring og kontroll av kredittrisiko](#)

² [EBA/GL/2020/06](#)

2.1. Interne retningslinjer, rammer og praksis

Risikoappetitt og rammesetting på kredittområdet

I foreløpig tilsynsrapport merket Finanstilsynet seg at bankens utlånsvekst er nesten doblet i forhold til forutsetningene styret la til grunn i risiko- og kapitalbehovsvurderingen (ICAAP). Finanstilsynet pekte på at styret ikke har fastsatt en øvre ramme for utlånsvekst og at det heller ikke er foretatt en nærmere vurdering av hvordan økt utlånsvekst kan påvirke bankens soliditet. Finanstilsynet noterer fra svarbrevet at styret får tilstrekkelig informasjon om utlånsvekst og soliditet gjennom faste perioderapporter som behandles i styremøtet. Videre fremgår det at styret mener det er mer formålstjenlig å sikre god kredittkvalitet i utlånsporteføljen fremfor å fastsette en statisk øvre ramme for kredittvekst.

Etter Finanstilsynets vurdering ville en ramme for utlånsvekst også være nyttig for styring av bankens kredittrisiko. Finanstilsynet fastholder at utlånsvekst er en viktig forutsetning for bankens kapitalplanlegging.

Maksimal eksponering mot bedriftskunder

Finanstilsynet vurderte i den foreløpige tilsynsrapporten at rammesettingen åpner for en relativt stor andel utlån til bedriftsmarkedet. Finanstilsynet merker seg fra styrets svarbrev at rammen vil endres.

Fordeling på risikoklasser - kredittkvalitet

I foreløpig tilsynsrapport vurderte Finanstilsynet at risikorammene gir adgang til forholdsvis høy andel risikotaking, spesielt på BM. Finanstilsynet merker seg styrets

Finanstilsynet vil påpeke viktigheten av at banken ikke underestimerer andelen høyrisikokunder i risikoklassifiseringen, og legger til grunn at banken har særlig oppmerksomhet om risikoen knyttet til nyetablerte selskaper, samt rettidig betjening av lån.

Bransjefordeling

I foreløpig tilsynsrapport pekte Finanstilsynet på at med dagens eksponering ville bankens risikorammer åpnet for en direkteeksponering mot næringseiendom på mellom prosent av bankens samlede utlån til bedriftsmarkedet. Finanstilsynet vurderte at bankens rammer åpner for betydelig konsentrasjonsrisiko mot næringseiendom. Finanstilsynet viste til at næringskonsentrasjonen, basert på myndighetsrapporteringen, er økende og ligger noe over sammenlignbare banker ved utgangen av 2022. Styret viser i sitt svarbrev til at en stor andel av bankens utlånsportefølje har pant i boligeiendom, og at bare er "reell" næringseiendom. Finanstilsynet merker seg at styret vurderer risikoen som akseptabel, men at styret vil vurdere rammene for ytterligere differensiering.

I foreløpig tilsynsrapport bemerket Finanstilsynet at kredittgivning utenfor bankens kjerneområde kan innebære økt risiko som følge av mindre kunnskap om og nærhet til kunden. Finanstilsynet viste til at styret ikke har fastsatt ramme for eksponering utenfor kjerneområdet, herunder ramme for deltakelse i ameta-finansiering (syndikering) utenfor kjerneområdet. Finanstilsynet noterer at styret vil vurdere totalramme for deltakelse i ameta-finansiering utenfor bankens kjerneområde ved neste revisjon av bankens kredittpolicy.

Overføring av lån til Eika Boligkreditt - overføringsgrad

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til rammen for overføring av samlede PM-lån til boligkredittforetaket. Etter Finanstilsynets vurdering vil en maksimal utnyttelse av rammen kunne svekke bankens balanse og gjøre banken sårbar ved boligprisfall. Styret redegjør i svarbrevet for forutsetninger og vurderinger knyttet til utnyttelse av rammen og anvendelse av boligkredittforetaket som finansieringskilde i ulike stressituasjoner. Styret legger blant annet vekt på porteføljekvaliteten i utlånsporteføljen på egen balanse og vurderer at fastsatt ramme for overføring av lån til boligkredittforetaket er forsvarlig.

Finanstilsynet viser til at rammesettingen avviker vesentlig fra nåværende tilpasning og fra sammenlignbare bankers tilpasning. Finanstilsynet vil peke på Finanstilsynets stresstest i Finansielt utsyn i juni 2023.^[1]

Finanstilsynet peker på at resultatet av Finanstilsynets stresstest gir en indikasjon på at bankens stresstester i moderat grad synes å hensynta en alvorlig nedgangsperiode i norsk økonomi, og at dette bygger opp under bankens behov for en god kapitaldekning og likviditetsbeholdning. Finanstilsynet kan ikke se at bankens porteføljekvalitet, likviditet og kapitalisering, bør tilsi opp mot som et normalnivå. Finanstilsynet fastholder sin vurdering om at en maksimal utnyttelse av rammen vil kunne svekke bankens balanse og gjøre banken sårbar ved boligprisfall.

Oppsummering

Finanstilsynet ba styret i lys av Finanstilsynets observasjoner og spørsmål vurdere om bankens kredittporteføljer er tilstrekkelig diversifisert i samsvar med kredittstrategien, som tilsier at banken skal ha moderat kredittrisiko.

Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at bankens egne sammenligningstall og konstaterte tap over tid indikerer lavere kredittrisiko enn gjennomsnittet av norske sparebanker. Styret fremholder at antall bedriftskunder er forholdsvis beskjedent, og at banken kjenner kundene og risikoen i porteføljen godt. Det foretas periodisk gjennomgang av de bedriftskunder ledelsen mener bør følges opp ekstra nøye. Styret mener på denne bakgrunn å ha dokumentert at kredittrisikoen for BM-porteføljen er lavere enn for gjennomsnittet av norske sparebanker, og at bankens kredittrisiko er moderat.

Finanstilsynet er av den oppfatning at styrets rammer kan åpne for en høyere risiko enn det risikoappetitten tilsier, og vurderer at bankens kredittrisiko er

2.2. Næringseiendom

En vesentlig andel av bankens utlån til BM er utlån til finansiering av næringseiendom. Finanstilsynet har i samlerapporten etter tematisynet om bankenes finansiering av kontoreiendom gitt uttrykk for enkelte anbefalinger under de ulike delområdene. Anbefalingene må vurderes og tilpasses forholdsmessig i lys av virksomhetens omfang og kompleksitet. Punkt 1.4 i tematisynsrapporten oppsummerer Finanstilsynets observasjoner og anbefalinger. Finanstilsynet ba styret opplyse om bankens praksis og kommentere Finanstilsynets forventninger for områdene som er omtalt i punkt 1.4 i tematisynsrapporten. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til orientering.

^[1] <https://www.finanstilsynet.no/publikasjoner-og-analyser/finansielt-utsyn/#53025>

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret å redegjøre for om det er fastsatt nærmere retningslinjer for rimelighetsvurdering, herunder føringer for hvilken yield som legges til grunn ved verdsettelse. Styret viser i svarbrevet til bankens retningslinjer for verdsettelse av fast eiendom som sikkerhet for lån. I retningslinjene omtales rimelighetsvurdering som baserer seg på bankens- og saksbehandlers kunnskap om lokale forhold og annen relevant informasjon. Videre opplyses det i styrets svar at det ikke kan fastsettes en høyere verdi enn den eksterne taksten, men at rådgiver har mulighet til å nedjustere den eksterne verdien på bakgrunn av bankens kunnskap om eiendomsmarkedet i den regionen eiendommer befinner seg i.

Videre registrerer Finanstilsynet styrets kommentar om at alle vesentlige BM-engasjementer vurderes i henhold til 4-øyne prinsippet, men at det er forbedringspotensial når det gjelder dokumentasjon av vurderingene i bankens kredittsaksnotater. Det opplyses i styrets svar at banken ikke har benyttet yield-matrise ved årsslutt 2022 eller i løpet av 2023. Finanstilsynet tar styrets kommentarer til etterretning, men vil vise til EBAs retningslinjer for innvilgelse og overvåking av lån om at det bør fastsettes en trigger for hvilken økning i yield som skal medføre en generell revurdering av sikkerhetsverdiene knyttet til næringseiendomsporteføljen.

Finanstilsynet kunne ikke se at det var opplyst når retningslinjer for verdsettelse av fast eiendom var etablert og kunne ikke finne igjen referanse i kreditthåndboken til de interne retningslinjene. Finanstilsynet noterer seg styrets kommentar om at retningslinjer for verdsettelse av fast eiendom ble etablert i forbindelse med Finanstilsynets rundskriv 5/2021. Finanstilsynet registrerer styrets kommentar om at ny kreditthåndbok er under utarbeidelse, men at konverteringsarbeidet til nytt kjernebanksystem har ført til utsettelse av slutføringen av oppdatert kreditthåndbok. Finanstilsynet tar styrets kommentarer til etterretning og legger til grunn at de interne retningslinjene inkluderes i ny kreditthåndbok.

3. KAPITALDEKNING

3.1. Tilordning av risikovekter etter standardmetoden

Rutine for identifisering av høyrisikoengasjementer

Banken har en egen rutine for identifisering av høyrisikoengasjementer som tar utgangspunkt i Finanstilsynets rundskriv 2/2021. Ved at banken har høy andel engasjementer i bransjene *Oppføring av bygninger* og *Omsetning og drift av fast eiendom*, ble det i foreløpig rapport pekt på at det er spesielt viktig å følge opp identifiseringer av *finansiering av spekulativ investering i fast eiendom*.

I foreløpig rapport ba Finanstilsynet styret redegjøre for hvordan utlån til tomtekjøp skal behandles etter gjeldende rutine. Finanstilsynet merker seg fra styrets svarbrev at dersom formålet med tomtekjøpet er videresalg med fortjeneste, uavhengig av om det er meningen å sette opp bygg på tomten, skal tomtekjøpet defineres som spekulativ eiendomsfinansiering hvis låntaker har inngått juridisk bindende salgavtaler som dekker mindre enn halvparten av engasjementsbeløpet.

Risikovekting av utlån til landbrukskunder

Finanstilsynet reiste i foreløpig rapport spørsmål om det kommer tydelig nok frem i bankens rutiner at konsesjonspliktig landbrukseiendom med pant i bolig skal ha 100 prosent risikovekt og viste til veiledning til kapitalkravoppgaven hvor Finanstilsynet har lagt følgende tolkning til grunn når det gjelder hva som er å anse som bolig etter CRR:

"Med bolig forstås eiendom i Norge som med hensyn til beliggenhet, utforming og planløsning kan benyttes til boligformål. Som boligeiendom medregnes også fritidseiendom eiet av låntaker. Pensjonater, hoteller og lignende anses ikke som boligeiendommer. For bolig som er del av næringsseiendom, kan verdien av boligdelen av eiendommen medregnes når denne er fastsatt særskilt. Landbrukseiendommer under konsesjonsgrensen anses som boligeiendom"³.

Styret har i svarbrevet redegjort for sitt syn. Styret tolker veiledningens setning "Landbrukseiendommer under konsesjonsgrensen anses som boligeiendom" som at landbrukseiendommer under konsesjonsgrensen alltid skal anses som boligeiendom, mens vurdering av landbrukseiendommer over konsesjonsgrensen følger veiledningen for øvrig, dvs. "Med bolig forstås eiendom i Norge som med hensyn til beliggenhet, utforming og planløsning kan benyttes til boligformål. For bolig som er del av næringsseiendom, kan verdien av boligdelen av eiendommen medregnes når denne er fastsatt særskilt".

Styret peker på at ved verdsettelse av en landbrukseiendom blir verdien av boligdelen fastsatt særskilt i landbrukstakst eller i annen verdivurdering. Styret har opplyst at etter bankens erfaring, med omsetning av landbrukseiendommer i kommunene hvor bankens landbruksportefølje hovedsakelig er plassert, er det lite problematisk å få fradelt boligene fra eiendommen. Styret vurderer at jord, skog og eventuelt driftsbygning kan selges adskilt, og at det er mulig å fastsette en verdi på boligdelen av eiendommen. Videre opplyser styret at ved verdsettelse av hele eiendommen og boligdelen spesifikt, tas det hensyn til om det kan forventes å få godkjenning for fradeling av jord, eller om boplikt og driveplikt kan være negativt for verdien.

Finanstilsynet viser til gjeldende veiledning for kapitaldekningsoppgaven og opprettholder sin vurdering slik den fremkommer i foreløpig tilsynsrapport. Finanstilsynet vurderer at det er grensen for konsesjonsplikt som angir om en landbrukseiendom kan anses å bare være til boligformål og ikke til landbruksformål, og ikke bruken av boligen. Dersom boligen inngår som en del av konsesjonspliktig virksomhet skal engasjementet etter Finanstilsynets vurdering defineres som et næringsengasjement, selv om banken har sikkerhet i boligen.

Misligholdte engasjementer (CRR artikkel 127)

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om styrets redegjørelse for bankens praksis for risikovekting av misligholdte engasjementer. Finanstilsynet noterer seg styrets svar at banken følger hovedregelen etter CRR art. 127. Det vil si at misligholdte engasjementer skal risikovektes 150 prosent, men lavere vekt kan benyttes om utlånene er sikret med pant i bolig eller dersom tapsavsetninger overgår 20 prosent av engasjementsbeløpet. Finanstilsynet noterer videre styrets kommentar om at dersom engasjementet er klassifisert som et høyrisikoengasjement, vektes det uansett 150 prosent.

4. KREDITTRISIKO

4.1. Tapsavsetningsmodell

Finanstilsynet la i den foreløpige tilsynsrapporten til grunn at styret er kjent med sentrale egenskaper og forutsetninger i taps- og risikomodellene som anvendes, herunder eventuelle metodiske svakheter, og at styret regelmessig vurderer tilpasninger. Styret opplyser i svarbrevet at Eika har nylig publisert oppdatert dokumentasjon vedrørende ECL-modellene⁴ som i større grad belyser svakheterne i de ulike delkomponentene. Banken vil gjøre seg kjent med dokumentet og

³ [Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom § 4](#)

⁴ Forventet tapsmodell etter IFRS 9 (Expected Credit Losses – ECL)

vurdere hvordan eventuelle svakheter kan påvirke nedskrivningsestimatene. Finanstilsynet noterer at det i siste styreevaluering var styrets vurdering at den samlede kompetansen innenfor IFRS 9-modellen var tilfredsstillende.

4.2. Gjennomgang av enkeltengasjementer

Finanstilsynet reiste i foreløpig rapport, på grunnlag av gjennomgang av enkeltengasjementer, spørsmål knyttet til blant annet brudd på policyregler, komplekse selskapsstrukturer, verdsettelse, låneforutsetninger og engasjementsstrategi. Finanstilsynet viste til eksempler på at nevnte forhold ikke var tilstrekkelig dekket i bankens kredittsaksnotater.

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse i svarbrevet om oppfølging av brudd på policyregler til orientering og legger til grunn at brudd på policyregler er gjenstand for forsvarlig vurdering og beslutning på overordnet nivå. Finanstilsynet registrerer at banken er klar over risikoen knyttet til komplekse selskaps- og konsernstrukturer, og at banken ønsker å belyse slik risiko i kredittsakene. Finanstilsynet understreker viktigheten av å se på konsernet samlet og de interne risikooverføringer som følge av konserninterne mellomværender. Det går frem av styrets svar at banken er enig med Finanstilsynet i at det er viktig med nøkterne sikkerhetsvurderinger og at verdivurderinger og RE-justeringer er dokumentert i kredittsakene. Finanstilsynet peker i den forbindelse på betydningen av uavhengige verdivurderinger. Finanstilsynet fremholder at tydeliggjøring av kredittstrategi i kredittsakene kan være hensiktsmessig i langvarige kundeforhold.

I foreløpig tilsynsrapport stilte Finanstilsynet spørsmål om banken i større grad bør innarbeide avtalevilkår (covenants) om økt prising av engasjement ved overtrekk og mislighold, eller krav om minimumslikviditet som til enhver tid dekker de neste perioders gjeldsbetjening. Styret er i svarbrevet enig i dette, og Finanstilsynet noterer at banken i større grad ønsker å ta i bruk slike avtalevilkår.

5. ANVENDELSE AV IFRS 9-REGELVERKET

5.1. Fastsettelse av LGD i den forventet tapsmodellen

I foreløpig rapport ga Finanstilsynet uttrykk for at etter Finanstilsynets vurdering kan forenklinger ved fastsettelse av LGD i tapsmodellen medføre feil i estimatene for forventet tap. Finanstilsynet anbefalte at banken adresserer disse svakhetene og innarbeider nødvendige tilpasninger i modellen.

Finanstilsynet noterer at styret i sitt svarbrev viser til at Eika har pekt på svakheter i modellene som benyttes til å beregne forventet tap, herunder svakheter knyttet til PD- og LGD-modellene, og at banken vil benytte denne informasjonen til å vurdere hvordan dette kan påvirke det samlede nedskrivningsestimatet. Det er bankens oppfatning at ECL-modellen gir et konservativt anslag på forventede tap, tross i at eksempelvis LGD-modellen ikke makrojusteres eller ikke tar høyde for indirekte inndrivelseskostnader. Styret opplyser at forbedringer i modellen vurderes kontinuerlig og at det er naturlig å se på svakheter i forbindelse med valideringen inneværende år. Finanstilsynet legger til grunn at styret følger opp dette arbeidet.

5.2. Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Bankens PD-modell er utviklet av Eika og består av to undermodeller, en adferdsmodell og en søknadsscore-modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. I foreløpig rapport pekte Finanstilsynet på at eventuell forskjell i kalibreringen mellom modellene kan gi effekt og ba styret kommentere om dette er vurdert og eventuelt justert for. Finanstilsynet merker seg styrets opplysning i svarbrevet

om at banken er klar over denne problemstillingen, og at Eika vil gjøre en vurdering av om det er behov for å tilpasse modellen for trinnplassering.

Banken har fastsatt kvantitative grenser med økning i PD som trigger for å flytte et lån til trinn 2. I tillegg har banken definert to kvalitative kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko: (i) Betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter, og (ii) Lånet har overtrekk på minimum [REDACTED] i mer enn 30 sammenhengende dager. I foreløpig rapport pekte Finanstilsynet på at banken bør vurdere også andre kvalitative kriterier som grunnlag for migrering til trinn 2. Det er god praksis å vurdere engasjementer på watch-list og brudd på covenants for andre utlån enn de som kvalifiserer for overføring til trinn 3.

Finanstilsynet noterer fra styrets svar at banken er av den oppfatning at "steg-plasseringsmodellen" i tilstrekkelig grad fanger opp vesentlig økning i kredittrisiko. Ved brudd på covenants er det bankens oppfatning at PD-modellen til en viss grad fanger opp dette gjennom bruk av regnskapsdata og informasjon om selskapenes styre og ledelse. Styret ser likevel at det kan være et behov for å kunne plassere kunder i trinn 2 ved covenants-brudd eller andre identifiserte risikoer, og at det kan være fornuftig at enkeltkunder manuelt kan plasseres i trinn 2 basert på identifiserte risikoer som ikke er fanget opp av "steg-plasseringsmodellen". Finanstilsynet merker seg at banken har foreslått til Eika at covenants-brudd kan være et kvalitativt kriterium ved vurdering av om det er vesentlig økning i kredittrisiko.

I foreløpig rapport pekte Finanstilsynet på at banken bør være varsom med bruk av lavrisikounntaket for å sikre en rettidig identifisering av utlån med vesentlig økning av kredittrisiko, se også omtale i Finanstilsynets tematilsynsrapport om gjennomføring av tapsreglene i IFRS 9.⁵ I tider med økt usikkerhet om den økonomiske utviklingen fremover, vil Finanstilsynet understreke at banken må være særlig aktsom ved oppfølging av kundenes finansielle situasjon. Finanstilsynet tar til etterretning styrets informasjon om hvor mye de modellbaserte avsetninger ved utgangen andre kvartal 2023 ville ha økt med, dersom lavrisikounntaket ikke var benyttet.

5.3. Makrojusteringer i tapsmodellen, overstyring og validering

IFRS krever at fremoverskuende informasjon inntas i vurderingene av forventende kredittap. Dette ivaretas gjennom en makroøkonomisk modell for både PM og BM, hvor modellberegningen foretas sentralt i Eika-systemet. Makrofaktorene som benyttes i modellen utledes av en forventning i utvikling av BNP, boligpris, arbeidsledighet, råoljepris, utlånsrente, samt husholdningenes disponible realinntekt og konsum. Det opplyses i årsregnskapet for 2022 at i implementering av makrofaktorene i IFRS 9-modellen ble alle faktorene for PM dividert med 1,25 og med 1,20 for BM for å ta høyde for overestimering av misligholdssannsynlighet i bankens PD-modell. Bankens vurderte at PM- og BM-modellene overestimerte misligholdssannsynlighetene med henholdsvis 25 og 20 prosent i fremtiden.

Det ble opplyst under tilsynet at banken ved årsslutt 2022 ikke foretok egne skjønnsmessige overstyringer av makroforutsetningene. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for hva de modellbaserte tapsavsetningene ville ha vært uten justeringen av makrofaktorene. Finanstilsynet tar styrets opplysninger i svarbrevet til etterretning.

Overstyringer kan medføre mindre konsistens i tapsavsetningspraksis over tid. I noen tilfeller kan imidlertid overstyringer være nødvendig der modellene ikke tar tilstrekkelig hensyn til oppdatert informasjon og det tar tid å tilpasse modellene. I foreløpig rapport kommenterte Finanstilsynet at

⁵ <https://Tematilsyn: Regnskapsføring av tap på utlån etter IFRS 9>

dokumentet *Retningslinjer for avsetninger til dekning av tap* (dokumentasjon nr. 3b) hvor manuelle korreksjoner er omtalt, har en forholdsvis generell beskrivelse. Finanstilsynet forventer at det blir nedfelt klare og konkrete retningslinjer for overstyringer, herunder i hvilke tilfeller overstyringer kan foretas, samt at overstyringene er dokumentert. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at banken i møte med Eika har diskutert hvilke presiseringer som bør gjøres i retningslinjer og erkjenner at dagens retningslinjer er for lite spesifikke på området. Styret bekrefter at retningslinjer og maler vil tilpasses for å bli mer presise.

Finanstilsynet har registrert at valgt revisor anser at det er svakheter knyttet til tapsavsetningsmodellen, samt at Eika i valideringsrapporten datert 16. desember 2022 har belyst [redacted] Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret kort redegjøre for status for arbeidet med å forbedre modellene for de modellbaserte tapsavsetninger i trinn 1 og 2, jf. resultatene fra valideringsarbeidet.

Finanstilsynet noterer fra styrets svar at forbedringer i modellene vurderes fortløpende og i lys av valideringsresultater. Det pågår et utviklingsarbeid knyttet til makromodellen som benyttes til å justere nedskrivningene for forventninger til fremtiden. Målet er å utvikle egne makromodeller for utvalgte næringsgrupper. Videre noterer Finanstilsynet at det er planlagt en kalibrering av historiske makrofaktorer som blir benyttet i "steg-plasseringsmodellen" slik at disse makrofaktorene blir fastsatt innenfor samme modell som dagens makrofaktorer. Målet er at kalibreringen er klar innen tapsavsetningene for årsslutt 2023 skal regnskapsføres. Videre jobbes det med et verktøy hvor bankene i alliansen kan benytte egne makrofaktorer og simulere på endringer i makrofaktorene. Målet er at løsningen er ferdig utviklet i løpet av september 2023. Finanstilsynet legger til grunn at styret følger opp dette arbeidet.

6. ANDRE FORHOLD

6.1. Uavhengige kontrollfunksjoner

CRR/CRD IV-forskriften åpner i §§ 38 og 39 for at leder av kontrollfunksjonene i mindre foretak med mindre kompleks struktur kan ha ansvar for andre områder dersom interessekonflikter unngås. Det fremstår for Finanstilsynet at risikostyringsfunksjonen utgjør en integrert del av bankens ledelse, og Finanstilsynet registrerer at funksjonen har utført oppgaver som ligger til førstelinjen, og at arbeidsdelingen har vært uklar. Finanstilsynet la i foreløpig tilsynsrapport til grunn at styret har høy bevissthet om slike utfordringer, og at styret jevnlig vurderer organiseringen og mulige interessekonflikter som kan utfordre uavhengigheten i kontrollfunksjonene, samt eventuelt avbøtende tiltak.

Finanstilsynet merker seg fra styrets svarbrev at styret har høy bevissthet om arbeidsfordeling og innhold i de ulike rollene for styring og kontroll av banken. Andrelinjefunksjonen har møterett i relevante møter og arbeider tett opp mot administrasjonen, for på best mulig måte ha god kjennskap til arbeidsprosessene og beslutninger som tas av ledergruppen. Leder av funksjonen deltar også på alle styremøtene. Styret opplyser at det i styrets drøftinger av uavhengigheten i kontrollfunksjonene hittil ikke har fremkommet behov for avbøtende tiltak i utførelsen av rollen. Finanstilsynet legger til grunn at uklarheter i oppgaver mellom første- og andrelinjen avklares.

6.2. Ekstern revisor

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til at revisor i oppsummering av revisjon for 2022 for styret hadde observasjoner og anbefalinger knyttet til [redacted] Revisor fant ikke at omtalte forhold tilsa nummererte brev. Finanstilsynet registrerer at forhold tatt opp av revisor for 2022 også var tema i

tidligere revisjoner. Finanstilsynet kunne ikke se at dette er behandlet eller fulgt opp av banken. Styret hadde for øvrig ikke behandlet revisors tilleggssrapport, jf. revisjonsforordningen (537/2014) til revisorloven, artikkel 11.

Finanstilsynet understreker på generelt grunnlag betydningen av at styret har en kommunikasjon med revisor som sikrer både overholdelse av formelle lovkrav, og at revisors merknader blir fremlagt styret tidsriktig og i en form som gjør at styret kan treffe nødvendige vedtak for å utbedre forhold tatt opp av revisor.

Finanstilsynet pekte i den foreløpige tilsynsrapporten på viktigheten av at styrets protokoller er fullstendige og gir et riktig bilde av styrets arbeid, også når det gjelder oppfølging og dokumentasjon av revisors påpekninger. Dette gjelder også forhold som nødvendigvis ikke tas opp i nummererte brev.

Kopi av denne tilsynsrapport bes sendt til bankens valgte revisor.

For Finanstilsynet

May Camilla Bruun-Kallum
seksjonssjef

Arnold Nacuray Guddal
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.